

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2013. november hó 6. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

v é g z é s t :

A tizennegyedik életévét be nem töltött személy ellen elkövetett emberölés bűntettének kísérlete miatt fk. vádlott ellen indított büntetőügyben a Miskolci Törvényszék 2013. évi április hó 5. napján kihirdetett 9.Fk.702/2012/28. számú ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s :

Az ügyben elsőfokú bíróságként eljáró Miskolci Törvényszék, mint fiatalkorúak bírósága a vádlott bűnösségét emberölés bűntettének kísérletében (Btk. 166. § (1) bekezdés, (2) bekezdés i) pontja) állapította meg, ezért 2 év 8 hónap fiatalkorúak börtönbüntetésére és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a vádlott a büntetés fele részének letöltése után feltételes szabadságra bocsátható. Határozatában rendelkezett még az fk. vádlott által előzetes fogvatartásban töltött idő szabadságvesztésbe történő beszámítása felől, az eljárás során lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről, melynek megfizetésére a terheltet kötelezte.

Az első fokú ítélet ellen annak kihirdetésekor az ügyész jelentett be súlyosításra irányuló fellebbezést, hosszabb tartamú börtönbüntetés kiszabása érdekében és a feltételes szabadságra bocsátásról való külön rendelkezés mellőzése végett.

Fellebbezése írásbeli indokolásában arra hivatkozott, hogy a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartama eltúlzottan enyhe, mivel a cselekmény tárgyi súlyának értékelésekor figyelembe veendő körülményként az iskola nyugalma súlyosan megzavaró voltát is megjelölte. Álláspontja szerint az alanyi és tárgyi tényezők együttesen a vádlott egyenes szándékára nyújtanak következtetési alapot, arra, hogy készült a cselekmény elkövetésére. Emellett az elsőfokú bíróság által figyelembe vett enyhítő körülmények túlzott nyomatékkal kerültek értékelésre. Vitatta továbbá a Btk. 47. § (3) bekezdés alkalmazásának indokoltságát, mivel a terhelnél nem állnak fenn az azt alátámasztó különös méltánylást érdemlő körülmények.

A fiatakorú vádlott, meghatalmazott védője, valamint törvényes képviselője egyaránt tudomásul vették az ítéletet.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.373/2013/1-I. számú átiratában az ügyészi fellebbezést indokai folytán fenntartotta. Az elsőfokú bíróság eljárását törvényesnek, az ítélet tényállását megalapozottnak jellemezte, a jogi indokolást kizárólag a vádlott tudattartalmára vont következtetéssel indítványozta kiegészíteni, azzal, hogy a terhelt egyenes szándékkal valósította meg a cselekményt. Álláspontja szerint továbbá a törvényszék ugyan a büntetés körében irányadó alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket helyesen vette számba, ám nem a súlyuknak megfelelően értékelte, ezért a középértékhez közelítő szabadságvesztés kiszabását tartotta indokoltnak, a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezés mellőzésével. Kifejtette álláspontját a Btk. 2. §-a tekintetében is, arra a következtetésre jutva, hogy adott esetben az időközben hatályba lépett új Btk. nem jelent kedvezőbb elbírálást. Mindezen indokok figyelembe vételével az első fokú határozat jelzett megváltoztatására, míg egyebekben annak helybenhagyására tett indítványt.

A bejelentett fellebbezésre figyelemmel az ítélőtábla a Be. 361. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, melyen a Debreceni Fellebbviteli Főügyészség jelen lévő képviselője a már előterjesztettek szerint fenntartotta az írásbeli észrevételében foglaltakat, mely alapján lényegesen súlyosabb büntetések kiszabását és a Btk. 47. § (3) bekezdésében írtak mellőzésével az ítélet megváltoztatását, egyéb részeiben pedig helybenhagyását indítványozta.

A védő a főügyészi észrevételekre reagálva a határozat teljes körű helybenhagyása mellett érvelt, a védőbeszédében korábban kifejtettek mellett a vádlott időközben tanúsított jogkövető magatartására, rendeződött személyi körülményeire hivatkozva. Ezen felül rámutatott a fiatakorú elkövetővel szemben előírt speciális anyagi jogi követelményekre is. Ezen túlmenően a már előzőleg írásban csatolt észrevételében vitatta, hogy a vádlott egyenes szándékára lehet megalapozott következtetést levonni, álláspontja szerint kizárólag eshetőleges szándéka állapítható meg.

Fk. vádlott az utolsó szó jogán megbánó magatartását, a személyiségfejlődésében időközben bekövetkezett pozitív változásokat kiemelve lényegében ugyancsak az első fokú határozat helybenhagyását indítványozta.

Az ítélőtábla az előterjesztett fellebbezés folytán a törvényszék ítéletét a Be. 348. § (1) bekezdése alapján az azt megelőző eljárással együtt teljes terjedelmében bírálta felül. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok maradéktalan betartásával, a büntető ügy elbírálásához szükséges releváns bizonyítékok beszerzésével folytatta le a bizonyítási eljárást.

Az általa megállapított tényállás túlnyomórészt megalapozott, melyet a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásával - az iratok alapján - csupán kis részben szükséges pontosítani az alábbiak szerint:

- Fk. vádlott elmeállapotát illetően fiatalkori személyiségfejlődési zavar igazolható, mely azonban a terhére rótt cselekmény szempontjából nem jelent beszámítási képességet korlátozó vagy kizáró tényezőt.

- Kiegészítendő továbbá az első fokú ítélet 6. oldal 2. bekezdése akként, hogy kk. ... sértett hát bal oldalán található, lefelé haladó sérülése 11 cm hosszú szúrcsatornával, míg a jobboldali bordaközi izmok közé is behatoló sérülése 12 cm hosszú szúrcsatornával rendelkezett.

Az aggálytalan szakvélemények ismeretében így kiegészített - és senki által nem vitatott - tényállás már mindenben megalapozott, mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében felsorolt hiányosságoktól, ezért a Be. 352. § (2) bekezdésében írtakra figyelemmel a másodfokú eljárásban is irányadónak tekinthető. További kisebb pontosítást csak a határozat bevezető része igényel, mivel az elsőfokú bíróság 2013. január 24. napján nem tartott érdemi tárgyalást, ezért az arra az időpontra történő utalás mellőzendő.

A törvényszék okszerűen vont le következtetést a vádlott bűnösségére és helyes a cselekmény jogi minősítése is. Különösen a személyi bizonyítás, valamint az igazságügyi orvosszakértői megállapítások figyelembe vételével lehetett minden kétségtől mentesen állást foglalni abban, hogy a sértett által elszenvedett sérüléseket csakis a terhelt okozhatta, e körben az ítéleti indokolás helytálló, nem szorul kiegészítésre.

A 15. sz. Irányelv - s egyéb iránt az ugyancsak az élet- és testi épség büntetőjogi védelméről szóló, 2013. július 8. napján kelt 3/2013. számú Büntető Jogegységi Határozat is egyértelmű elhatárolást ad annak megítélése tárgyában, hogy valójában mire terjedhetett ki a terhelt szándéka.

E tekintetben - egyetértve a fellebbviteli főügyészség által kifejtettekkel - az ítélet tábla szerint az első fokú határozat jogi indokolása kiegészítésre szorul. Ugyanis annak ténye, hogy a sértett 3 rb. sérülést szenvedett el, s valamennyi közepes erőbehatással érvényesült, az élet kioltására egyértelműen alkalmas eszközzel, a támadott testtájék, a nyaktájékon lévő sérülés nagysága, s a háttájékiak 10 cm-t meghaladó szúrcsatornái, a vádlott cselekményét követően tanúsított közömbös, a sértettet magára hagyó magatartása egyaránt arra utalnak, hogy fk. vádlott ölési szándéktól vezérelten szúrta meg a támadásra nem számító sértettet, mégpedig akként, hogy a halálos eredmény bekövetkezését kívánta, az csupán a szerencsének köszönhetően nem következett be. Az eljárás során feltárt alanyi és tárgyi tényezők tehát ítéleti bizonyossággal egyenes szándék megállapítására nyújtanak egyöntetű alapot.

Ezen túlmenően a törvényszék már a büntetés kiszabása körében irányadó alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket hiánytalanul feltárta, és az ítélet tábla szerint helyesen értékelte.

A másodfokú bíróság ugyanis nem találta alaposnak a büntetés súlyosítását célzó fellebbezést, mivel arra az álláspontra helyezkedett, hogy az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés és az ahhoz igazodó mellékbüntetés összhangban áll a Btk. 37.

§-ában meghatározott büntetési célokkal és megfelel a Btk. 83. § (1) bekezdése szerinti büntetéskiszabási elveknek, ezen felül a Btk. 108. §-ában írt speciális célok érvényesítése érdekében elegendő, s a fiatakorú elkövető tettehez is igazodik. Hiszen nem maradhat figyelmen kívül, hogy a terhelt cselekménye idején a büntethetőségét eredményező 14. életévét kevesebb mint 11 hónapja töltötte be, életkora mindössze ennyivel haladta meg a gyermekkort.

Az elsőfokú bíróság által alkalmazott Btk. 47. § (3) bekezdése szerinti rendelkezéssel is egyetértett az ítéletábra, arra a következtetésre jutva, hogy a vádlott már első fokú eljárás során feltárt személyi körülményei a másodfokú eljárás idejére még inkább abba az irányba mutattak, hogy előzetes fogvatartása megszűnése után mindent megtett a társadalomba visszahelyezkedés elérése érdekében, annak minél előbb hasznos tagjává kíván válni. Iskolai tanulmányainak zökkenőmentes folytatása, az idegen nyelvtanulás terén időközben felmutatott eredményei - melyek a másodfokú nyilvános ülésen kétségektől mentesen alátámasztást nyertek - továbbá a törvényszék által e körben kifejtettek (enyhítő körülmények nyomatékos túlsúlya, megbánó magatartása) valóban olyan különös méltánylást érdemlő esetet teremtenek, mely alapján a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége a büntetés fele részének kitöltéséig előrehozható.

A képlékeny és befolyásolható személyiségszerkezettel rendelkező vádlott vonatkozásában már e rendelkezés alkalmazása is megfelelően szolgálhatja a speciális prevenciót, ám a fiatakorú elkövetőkkel kapcsolatban előírt külön anyagi jogi szabályozáson keresztül ugyanúgy érvényre juttatja az általános prevenció követelményeket is.

Az ítéletábra ezen felül épp a kifejtettek miatt nem találta indokoltnak a 2012. évi C. törvénnyel 2013. július 1. napjától hatályba lépett új Btk. alkalmazását. E téren arra az álláspontra helyezkedett, hogy az elkövetés idején és elbírálás idején hatályos anyagi jogi rendelkezések egybevetésével kizárólag a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja tekintetében eredményezne kedvezőbb változást az újabb szabályozás, ám hangsúlyozottan csak főszabály szerint (a Kúria 4/2013. (X.14.)BK. véleményében kifejtettek alapján). Minthogy azonban fk. vádlott vonatkozásában a már hivatkozott Btk. 47. § (3) bekezdése törvényesen alkalmazható volt - mely még kedvezőbb a 2012. évi C. törvény 38. § (2) bekezdés a) pontjában írt szabályozásnál, illetve a jelenleg hatályos anyagi jogi rendelkezés is tartalmazza azt - a Btk. 2. §-a alkalmazására nem kerülhetett sor. E szerint ugyanis ha a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, kizárólag akkor kell az új büntető törvényt alkalmazni, egyébként annak nincs visszaható ereje.

A járulékos ítéleti rendelkezésekkel kapcsolatban leszögezendő, hogy az első fokú határozatban egyaránt törvényes döntés született az előzetes fogvatartásban töltött időtartam beszámításáról, a bűnjeleket és a bűnügyi költséget érintően is.

A kifejtettek alapján ezért az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 371. § (1) bekezdése alapján - helyes indokaira tekintettel - helybenhagyta.

Debrecen, 2013. november 6.

Dr. Balla Lajos sk. a tanács elnöke, Dr. Bakó József sk. a tanács tagja, előadó, Szabóné dr. Szentmiklóssy Eleonóra sk. a tanács tagja.

Záradék: A Miskolci Törvényszék 9.Fk.702/2012/28. sz. ítélete a másodfokú bíróság jelen határozatával a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2013. november 6.

. Balla Lajos sk.
a tanács elnöke